

Bukowiny

Видання громадської організації
«Чернівецьке обласне Товариство польської культури
ім. Адама Міцкевича»

Nr 170 (751)

maj 2021 r.

Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

fot. Jerzy Muszyński PAP

Duma Rzeczypospolitej

230. rocznica ustanowienia polskiej konstytucji, pierwszej konstytucji Europy, powinna być inspirującym świętem całej współczesnej Europy

W radosnym wiosennym nastroju obchodzimy w Polsce wielkie święto narodowe, którego geneza sięga XVIII stulecia. Stanowi ono pamiątkę uchwalonej 3 maja 1791 roku konstytucji, zwanej Ustawą rządową lub Konstytucją 3 maja. Była to pierwsza w Europie i druga w świecie nowoczesna ustawa zasadnicza – epokowe dzieło prawodawcze. Uchwalenie tego doniosłego aktu przez obradujący w Warszawie Sejm Wielki Rzeczypospolitej Obojga Narodów miało wymiar historycznego przekładu. Dziedzictwo Konstytucji 3 maja, zawarta w niej myśl ustrojowa oraz wolnościowe, demokratyczne przesłanie to ogromnie ważna część dorobku europejskiego. Dlatego przypadająca w tym roku 230. rocznica ustanowienia tej konstytucji powinna być inspirującym świętem dla całej współczesnej Europy.

Wielkie akty ustrojowe często bywają efektem przesilenia politycznego czy kulturowego, owocem wnikliwego namysłu nad jasnymi i ciemnymi stronami dotychczasowego biegu dziejów. Jednak sztuka w tym, aby mądrze naprawiać, a nie totalnie burzyć, kierując się myśleniem utopijnym, oderwanym od realiów historii. Nowego porządku nie da się arbitralnie zadekretować na papierze; musi być on wyprowadzony z autentycznych ludzkich doświadczeń, tęsknot i dążeń.

Przykładem udanego połączenia wizjonerstwa i realizmu jest pierwsza w świecie konstytucja amerykańska, będąca odpowiedzią na wyzwania historii. Także twórcy Konstytucji 3 maja z 1791 roku swoje plany reform odnosili do konkretnej sytuacji politycznej i społecznej. Konstytucja stała się dobrze dobranym lekiem na kryzys, który dotknął ówczesną Rzeczpospolitą. Ustawa zasadnicza miała posłużyć umocnieniu zarówno wolności obywateli i przysługujących im praw, jak i rządności oraz stabilności państwa. Miała dać organizmowi państwowemu siłę, aby mógł być niepodległy

i skutecznie przeciwstawić się wrogim działaniom sąsiednich mocarstw, które chciały zdominować Rzeczpospolitą, a ostatecznie rozgrażyć jej terytorium. Nie było przypadkiem, że Rosja carycy Katarzyny II i Prusy króla Fryderyka II rysowały w przestrzeni międzynarodowej negatywny obraz Polaków, przedstawiając ich jako niezdolnych do samostanowienia i skutecznego rządzenia się. Konstytucja 3 maja stanowiła świadectwo, że jest wprost przeciwnie; że stąd, z Europy Środkowo-Wschodniej, z Rzeczypospolitej polskiego Orła i litewskiej Pogoni będącej wspólnym domem wielu narodów i kultur, płyną nowoczesne – jednocześnie wizjonerskie, zdroworozsądkowe i prekursorskie – rozwiązania.

Dzisiejszy jubileusz uchwalenia Konstytucji 3 maja jest także okazją do przywołania całej chlubnej tradycji

ustrojowej dawnej Rzeczypospolitej – tradycji rządów prawa, demokracji, parlamentaryzmu. Jest ona ważną częścią naszej tożsamości. Warto wiedzieć, że bogate tradycje republikańskie, inspirowane osiągnięciami starożytnego Rzymu i Grecji, sięgały w Polsce jeszcze XIV wieku. Polski przywilej szlachecki *neminem captivabimus* („nikogo nie uwięzimy bez wyroku sądowego”) z roku 1430 znacznie wyprzedził angielski Habeas Corpus Act z roku 1679. Ustawa sejmowa *in illo novissime communi consensu* („nic nowego bez powszechnej zgody”) – zabraniająca monarsze wprowadzania jakichkolwiek praw niezaprobowanych przez parlament – pochodziła z roku 1505. Król od 1573 roku był wybierany w drodze wyborów powszechnych przez ogół szlachty, stanowiącej ok. 10 procent społeczeństwa. Akt konfederacji warszawskiej z 1573 roku do dziś uważany jest za pomnik tolerancji religijnej. Samo zaś ustanowienie w 1569 roku Rzeczypospolitej Obojga Narodów – wspólnego państwa Polaków i Litwinów, utworzonego na zasadzie dobrowolnej, równoprawnej unii – stanowiło fenomen w ówczesnej Europie, który można dzisiaj uznać za pierwowzór obecnej Unii Europejskiej.

Konstytucja 3 maja – przekształcająca XVIII-wieczną Rzeczpospolitą w monarchię konstytucyjną, opartą na regule trójpodziału władz, gwarantującą obywatelom opiekę prawa – była więc konsekwentnym rozwinięciem naszego dorobku. Warto również podkreślić, że ta doniosła, nowatorska reforma konstytucyjna stanowiła efekt procesu politycznego, a nie zbrojnej rewolucji i krwawych represji wobec całych klas społecznych. Przewodnią myślą konstytucyjną była idea obywatelskiej wspólnoty: „Wiwat Król kochany! Wiwat Sejm, wiwat Naród, wiwat wszystkie Stany!”. Ten historyczny akt jest dla nas stałym źródłem głębokiej dumy.

(Ciąg na str. 2).

2 maja
Dzień Flagi
Rzeczypospolitej
Polskiej

Wiwat maj!

Janina MAJEWSKA

Czy to można zrozumieć

Czy to można zrozumieć, czy w to można uwierzyć, że kiedyś dzieciom broniono polskich paciery? Ze się po polsku czytać uczone po kryjomu i że tylko w domu i bardzo ostrożnie o historii polskiej mówić było można? Jakże jesteśmy szczęśliwe dziś my – polskie dzieci, w wolnym urodzone kraju! Jakże jasno dziś nam Biały Orzeł świeci w dniu Trzeciego Maja! Dziś w wolnej Polsce naród cały święci, ten dzień radosny, dzień wolności i chwały, święto wiosny.

Duma Rzeczypospolitej

(Ciąg ze str. 1).

Wrogowie wolności uznali, że nowoczesna, wolnościowa Konstytucja 3 maja jest dla nich zagrożeniem. Absolutystyczna imperialna Rosja, przy wsparciu Prus, wywołała wojnę o konstytucję i zrobiła wszystko, aby zniszczyć jej dorobek. Ale dzieło Konstytucji 3 maja przetrwało. W świadomości

pokoleń zapisała się pamięć o przelomowej reformie ustrojowej, o zrywie myśli i ducha; zrywie, którego celem była zbawienna modernizacja, odwołująca się do najszczytniejszych uniwersalnych wartości. Dziedzictwo Konstytucji 3 maja to nieodłączna część najwspanialszego europejskiego dorobku. Nieprzypadkowo podczas obchodów 50. rocznicy traktatów rzymskich Konstytucja 3 maja została przywołana jako „jedno z pierwszych źródeł idei Unii Europejskiej”.

Jestem przekonany, że także dziś możemy wspólnie czerpać z ideowych założeń i dziedzictwa majowej konstytucji – również zastanawiając się nad dalszym kształtem integracji europejskiej oraz nad ewentualną przyszłą nowelizacją traktatów europejskich. Stale inspirująca powinna być zawarta w Konstytucji 3 maja zasada: „Wszelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu”. Deficyt demokracji, niedoskonałe artykułowanie obywatelskiego przedstawicielstwa w kierowaniu decyzjami Unii Europejskiej – to jedno z naszych najważniejszych wspólnych wyzwań (ciekawe jest, że napięcie pomiędzy potrzebą praktykowania zarówno demokracji, jak i merytokracji odnajdujemy też w zapisach majowej konstytucji). Podobnie szukała ona też sposobów pogodzenia tradycji z nowoczesnością – była przecież połączeniem myśli Oświecenia z kultywowaniem wartości chrześcijańskich, uznanych za fundament jedności Europy. Trzeba podkreślić, że Ustawa rządowa z 1791 roku kierowała się zasadami, które do dzisiaj niezmiennie traktujemy jako podwaliny europejskiej cywilizacji i europejskiego ładu: poszanowaniem godności ludzkiej, wolności, równości i solidarności. To wskazania aksjologicznej busoli, których nigdy nie możemy utracić z pola widzenia.

Dlatego dzielię się z Państwem ogromną dumą i radością w 230. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja. To wielkie święto dla Polaków i Litwinów, dla wszystkich narodów Europy Środkowo-Wschodniej, które stworzyły dorobek dawnej Rzeczypospolitej; to także nasze wspólne, europejskie święto. Niech będzie inspiracją do budowania jeszcze lepszej, zintegrowanej Europy. Niech będzie, jak w dawnych pieśniach, „majową jutrzenką”.

Prezydent Andrzej Duda

Republic of Poland
Minister
of Foreign Affairs
Zbigniew Rau

Warszawa, 2 maja 2021 r.

Droży Rodacy,

W majowym kalendarzu zbiega się ze sobą kilka dat wyjątkowych dla polskiej tożsamości. Drugiego maja świętujemy Dzień Polonii i Polaków za Granicą oraz Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, a jut następnego dnia Święto Konstytucji Trzeciego Maja.

Ta zbieżność sprzyja refleksji na temat naszej historii, naszych symboli narodowych, jak również łączących nas więzi i wspólnych wartości.

Jako Minister Spraw Zagranicznych na co dzień obserwuję liczne i budujące przejawy polskiej obecności na świecie. Widzę jak bardzo nasi Rodacy przywiązani są do polskich symboli i tradycji związanych z wielowiekową historią Polski.

Wciąż zdarza się niestety, że manifestacja naszej narodowej przynależności napotyka politycznie motywowane problemy, a nawet ostre represje, jak ma to miejsce obecnie na Białorusi. Polskość jednak zawsze żyje w naszych sercach i umysłach.

Polonia i Polacy za granicą pozostają niezmiennie ważnymi partnerami polskiej dyplomacji. Wspieranie i aktywna postawa polskich środowisk za granicą w zakresie realizacji aktywnej polityki międzynarodowej oraz w dążeniu do budowania pozycji Polski są bezcenne. Polonia i Polacy za granicą to najważniejszy partner umożliwiający kształtowanie pozytywnego wizerunku naszego kraju i umacnianie jego wiarygodności w sferze europejskiej i globalnej. Wspaniałym przykładem było zaangażowanie naszych Rodaków na całym świecie w programie Ministerstwa Spraw Zagranicznych „Polonia4Neighbours” - akcji solidarnościowej w związku z pandemią Covid-19.

Inspirację i siłę do przyszłych działań czerpiemy z przeszłości, z naszych korzeni, które nas trwale łączą. Zachęcam wszystkich Państwa, moich Rodaków poza granicami kraju, do wspólnego świętowania oraz włączenia się w przygotowaną przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w mediach społecznościowych akcję pn. Biało-Czerwoną Łączą (United under Polish Flag). Mam nadzieję, że nakładka #BiałoCzerwonoŁączą / #UnitedUnderPolishFlag pokaze siłę Polonii i Polaków na świecie.

Z okazji Dnia Polonii i Polaków za Granicą oraz Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej składam wszystkim Rodakom żyjącym poza granicami Polski życzenia pomyślności oraz podziękowanie za dotychczasową współpracę i pielęgnowanie kultury oraz tradycji polskiej, za wierność mowie i wierze Ojców oraz za miłość do naszej wspólnej Ojczyzny – Polski.

Z wyrazami szacunku,

Zbigniew Rau

Święto Narodowe Trzeciego Maja

Polskie święto państwowe obchodzone 3 maja w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja 1791, ustanowione w 1919 r i ponownie w 1990 r.

3 maja 1791 uchwalono drugą po korykańskiej konstytucję w nowożytnym Europie, a na świecie trzecią po amerykańskiej. Wyprzedziła m.in. konstytucję francuską. Konstytucja ta została uchwalona przez Sejm Czteroletni, który został zwołany w październiku

1788. Uchwalenie Konstytucji 3 maja zostało uznane za święto już 5 maja 1791.

Począwszy od 2007 roku 3 maja jest również świętem narodowym Litwy.

W okresie zaborów Polski celebrowanie rocznic Konstytucji 3 maja było zakazane przez wszystkich zaborców. Polacy, którzy odważyli się obchodzić publicznie to święto byli surowo karani przez policję.

Obchody rocznicy konstytucji 3 maja były

organizowane także w skupiskach Polonii, m.in. w Chicago.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918, rocznica Konstytucji 3 maja została uznana za święto narodowe uchwałą Sejmu Ustawodawczego z 29 kwietnia 1919. Po II wojnie światowej obchodzono je do 1946, kiedy w wielu miastach doszło do demonstracji studenckich. Od tego czasu władze komunistyczne zaprzęstały

i zabroniły publicznego świętowania, a próby manifestowania były często tłumione przez milicję. Święto to zostało oficjalnie zniesione ustawą z 18 stycznia 1951 o dniach wolnych od pracy. Dopiero w roku 1981 ponownie władze świętowały to historyczne wydarzenie.

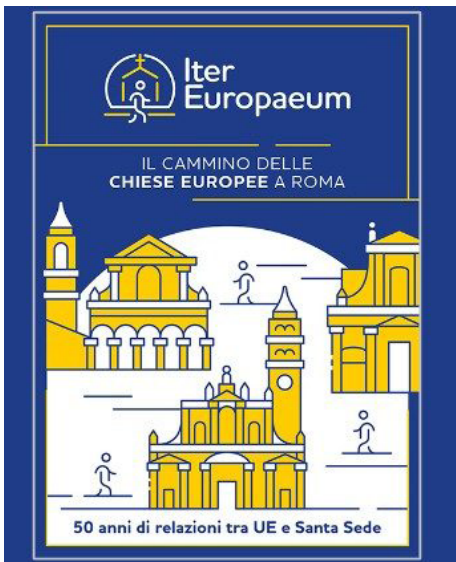
Święto Narodowe Trzeciego Maja przywrócono ustawą z 6 kwietnia 1990 (weszła w życie 28 kwietnia).

„Uchwalenie Konstytucji 3 maja” – obraz Jana Matejki, 1891 r.

Król Stanisław August (po lewej, w królewskiej szacie zdobionej granostajami) wchodzi do kolegiaty św. Jana Chrzciciela, gdzie Konstytucja zostanie zaprzysiężona przez Sejm. Marszałkowie Stanisław

Małachowski i Kazimierz Nestor Sapieha niesieni na rękach przez postów sejmowych. W tle Zamek Królewski, gdzie uchwalono Konstytucję.

50 lat stosunków dyplomatycznych Stolicy Apostolskiej z Unią Europejską

UNIA EUROPEJSKA zainicjowała w Rzymie projekt pod nazwą Iter Europaeum, który ma upamiętniać 50. rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych państw członkowskich ze Stolicą Apostolską. W każdą niedzielę, począwszy od 9 maja, odbywać się będą „spacery historyczne” do rzymskich kościołów, w których zorganizowane zostaną ekspozycje opowiadające o historii relacji dyplomatycznych poszczególnych krajów z Watykanem.

Pierwszy „spacer” rozpocznie się Mszą odprawioną o godz. 12.00 przez kardynała Angelo De Donatisa w Bazylice św. Jana na Lateranie. Po jej zakończeniu uczestnicy przejdą pieszo do pobliskiej Bazyliki Czterech Koronatów, wybranej przez Łotwę, a następnie do Bazyliki św. Klemensa, wybranej przez Czechy. Spacer zakończy się w Bazylice św. Szczepana, narodowym kościele Węgrów w Rzymie.

Każdy z 27 krajów Unii Europejskiej wybrał kościół, z którym jest związany ze względów historycznych. Obok kościołów katolickich znalazły się także świątynie luterańskie i prawosławne, co świadczy o bogatym dziedzictwie kulturowym i religijnym państw UE. „Niektóre kościoły mają powiązania z wieloma krajami, co jest dowodem na trwałe wzajemne relacje między różnymi wspólnotami europejskimi” – wyjaśniła w wywiadzie dla Radia Watykańskiego Beata Goleńska, attaché w Ambasadzie Unii Europejskiej przy Stolicy Apostolskiej.

Chcemy przybliżyć relacje państw członkowskich z Unią Europejską

„W każdym z kościołów mamy pewnego rodzaju ekspozycję – jest to podświetlany totem, przedstawiający rys historyczny stosunków dyplomatycznych pomiędzy danym krajem a Stolicą Apostolską – powiedziała w rozmowie z papieską rozgłośnią Beata Goleńska. – Totem będzie również posiadał kod QR, który będzie można połączyć z dedykowaną stroną internetową www.itereuropaeum.eu, która ruszy 9 maja, a także przewodnik z mapą kościołów, który zostanie udostępniony, aby ułatwić trasę spaceru.”

Przez kolejne siedem niedziel uczestnicy „spacerów” odwiedzą wszystkie 25 wybranych kościołów. Każda wycieczka śladami historii stosunków dyplomatycznych rozpoczynać się będzie od Mszy. Ostatnią niedzielą będzie 27 czerwca, kiedy to na cmentarzu niemieckim w Watykanie odprawiona zostanie Msza w intencji całej Unii Europejskiej. Niektóre celebracje będą odprawiane w językach narodowych państw członkowskich.

Źródło Vaticannews

04 maja 2021 r.

Zelenski: Dziękuję Polsce za twarde stanowisko ws. integralności terytorialnej Ukrainy

W PONIEDZIAŁEK, 3 MAJA, w Warszawie doszło do dwustronnego spotkania prezydentów Andrzeja Dudy i Wołodymyra Zełenskiego, który przybył na uroczystości 230. rocznicy uchwalenia konstytucji 3 Maja.

Po zakończeniu oficjalnych państwowych obchodów z udziałem także prezydentów Litwy, Łotwy i Estonii prezydent Duda rozmawiał na Zamku Królewskim z prezydentem Zełenskim.

Po rozmowie liderzy Polski i Ukrainy wygłosili oświadczenia dla prasy. Prezydent Duda podziękował prezydentowi Zełenskiemu za udział w uroczystościach związanych z Narodowym Świętem Konstytucji 3 Maja. W tym kontekście podkreślił, że zarówno Polska, jak i Ukraina przynależą do „wspólnego pnia” kulturowego, historycznego i ustrojowego w Europie, a obecność prezydenta Ukrainy 3 maja w Polsce, to wyraz solidarności i jedności tej części Europy.

Omówiliśmy z prezydentem (Ukrainy) najważniejsze kwestie bieżące, przede wszystkim związane z bezpieczeństwem Ukrainy, problemem okupowanego przez Rosję Krymu, problemem okupowanych okręgów - donieckiego i ługańskiego, obecności i liczebności rosyjskich oddziałów wojskowych, które, jak wiemy, w ciągu ostatnich miesięcy były tam relokowane z różnych części Rosji – poinformował prezydent Duda.

Prezydent relacjonował, że podczas spotkania mówił Zełenskiemu o zbliżającym się szczycie Bukareszteńskiej Dziewiątki, który odbędzie się za tydzień w Bukareszcie. Jak mówił Duda, szczyt będzie poświęcony m.in. problemom bezpieczeństwa. Myślę, że kwestia Ukrainy i Białorusi będzie tam bardzo, bardzo istotnym tematem. W szczególności Ukrainy i ostatniej rosyjskiej obecności przy granicy ukraińskiej – zaznaczył.

W tej perspektywie rozmawialiśmy o zbliżającym się szczycie całego Sojuszu Północnoatlantyckiego, który odbędzie się za półtora miesiąca, w połowie czerwca w Brukseli, gdzie ten temat z całą pewnością również będzie omawiany – podkreślił Duda.

Jak zaznaczył, chodzi o bezpieczeństwo Ukrainy, a w związku z tym o bezpieczeństwo całej Europy Środkowej. A po drugie, to kwestia także i wskazania Ukrainie w sposób sformalizowany drogi, którą powinna zmierzać do członkostwa w Sojuszu Północnoatlantyckim – mówił Duda.

Wskazywał, że chodzi o „mapę drogową” do członkostwa w NATO, która w tej chwili jest sprawą fundamentalną,

i o którą Ukraina w tej chwili walczy, a na której to drodze, nie tylko Polska, ale także „przyjaciele w naszej części Europy” wspierają Ukrainę.

Jak przekazał Duda, podczas spotkania Zełenski zaprosił go na Ukrainę w sierpniu tego roku na obchody 30. rocznicy odzyskania niepodległości przez Ukrainę. Prezydent poinformował, że przyjął zaproszenie i będzie czynił wszystko, żeby być obecnym.

Duda powiedział też, że spotkanie bilateralne zostało zwieńczone podpisaniem wspólnej deklaracji o perspektywie europejskiej dla Ukrainy. W tym zakresie oczywiście także i Polska cały czas nieprzerwanie Ukrainę wspiera – zadeklarował Duda.

Zełenski podziękował polskiemu prezydentowi za zaproszenie na obchody 230. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Złożył też z tej okazji życzenia narodowi polskiemu. Państwu, które nas zawsze wspiera i jest nam życzliwe – powiedział.

Poinformował ponadto, że zaprosił

dodał prezydent Ukrainy

Chciałbym podziękować Polsce, a szczególnie panu prezydentowi Andrzejowi Dudzie za wspieranie Ukrainy na jej drodze do struktur euroatlantyckich. Dziękujemy Polsce za twarde stanowisko dotyczące integralności terytorialnej Ukrainy, jak również za to, że Polska jasno opowiada się za nieuznawaniem aneksji Krymu – mówił Zełenski.

Wiem, że między naszymi państwami i narodami są pewne nierozstrzygnięte kwestie historyczne, ale jestem przekonany, że w przyszłości zostaną one rozwiązane i między nami nie będzie nieporozumień – dodał.

Prezydent Duda dziękował za „życzliwość” z jaką prezydent Ukrainy odnosi się do polskich postulatów, w tym tych mających charakter dwustronny. Wyraził nadzieję, że niebawem uda się stworzyć instytucję kulturalną w Przemyślu i we Lwowie dla Polaków mieszkających w Ukrainie i Ukraińców mieszkających w Polsce.

Mam nadzieję, że to jest dobry przykład

prezydenta Dudę wraz z małżonką na sierpniowe uroczystości związane z trzydziestolecie niepodległości Ukrainy. W przededniu tych uroczystości odbędzie się pierwszy szczyt Platformy Krymskiej, na który zaprosiliśmy wyłącznie przyjaciół Ukrainy – powiedział Zełenski.

Ten szczyt będzie pierwszą taką platformą, na której po raz pierwszy będziemy mówić o deokupacji Krymu –

budowania jak najlepszych relacji polsko-ukraińskich – przekonywał Duda.

Przyznał, że „kwestie historyczne są trudne, bo historia naszych narodów jest trudna”. Wierzy jednak, że dzięki dobrej woli i poszukiwaniu mądrych rozwiązań także i dla naszych społeczeństw znajdziemy właściwe środki, aby kwestie historyczne budowały nasze relacje.

PAP.

Obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą oraz Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej

Święto Polonii i Polaków za granicą ustanowiono w dowód uznania historycznego wkładu środowisk emigracyjnych w realizację celów narodowościowych kraju przodków. Wspólne obchody z Dniem Flagi RP mają skłaniać Polaków do refleksji o szczytnych kartach historii Polski.

W tym roku obchodzimy Dzień Polonii i Polaków za Granicą po raz dziesiąty. Podkreślamy tym samym wielowiekowy dorobek środowisk polonijnych w odzyskanie przez Polskę niepodległości, wierność i przywiązanie do polskości oraz pomoc krajowi w najtrudniejszych momentach. Podkreślamy, że jest to święto również tych, którzy żyjąc z dala od ziemi ojczystej przyczynili

się do rozwoju światowego dorobku ludzkości.

Obchodom tym towarzyszy ustanowione przez Parlament święto Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej jako jednego z głównych symboli państwowych. Symbol Polski, który jest z nami we wszystkich ważnych chwilach: podczas wielkich uroczystości państwowych, w dni żałoby, w momentach wzruszeń i radości jest wyrazem szacunku dla wspólnoty, którą tworzymy.

Niestety, nawet w XXI wieku, w świecie powszechnie gwarantowanych praw i wolności, zdarza się, że nasza narodowa identyfikacja napotyka na represje czy działania naruszające prawa mniejszości narodowych. Także

o tym aspekcie naszej tożsamości musimy pamiętać świętując Dzień Polonii oraz Dzień Flagi RP.

W ten szczególny dzień wyrażamy głębokie podziękowania Polonii i Polakom za granicą za partnerstwo w realizacji polityki zagranicznej kraju i w promowaniu polskich interesów na świecie. W tym dniu w sposób szczególny dziękujemy za budowanie pozytywnej opinii o Polakach, za bycie ambasadorem polskości, za pielęgnowanie języka ojczystego i naszych wartości oraz tworzenie tym samym światowej wielokulturowości.

Zbigniew RAU,
Minister spraw zagranicznych.

«Я БАЧИВ, ЯК БАТЬКО МОЛИВСЯ»

«Моє дитинство та юність пов'язані насамперед із постаттю батька, духовне життя якого після втрати дружини й старшого сина дуже поглибилося. Я дивися зблизька на його життя, бачив, яким вимогливим він був до себе, бачив, як ставав навколiшки й молився», – згадує Йоан Павло II свого батька.

Кароль Войтила не раз бачив, як його батько молиться посеред ночі. Йоана Павла II також іноді бачили вночі, заглибленого в молитву. Батько був для нього великим авторитетом. «Батько, який був вимогливим до себе, в певному сенсі вже не мав бути вимогливим до сина. Дивлячись на нього, я навчився, що треба самому висувати до себе вимоги й докладати зусиль для виконання

своїх обов'язків», – казав папа.

Але пізніше він згадував, що, коли був міністром, то спочатку не дуже сумлінно виконував свої обов'язки. Батько не раз мусив зав'язувати йому шнурівки на черевиках, щоби Льолек вчасно прийшов до храму. «Ти поганий міністрант. Ти недостатньо молишся до Святого Духа. Маєш молитися до Нього», – сказав йому батько. І показав молитву до Святого Духа.

МОЛИТВА НА ЩОДЕНЬ

Майбутній папа, відколи пізнав цю молитву, вже ніколи з нею не розлучався. Він відмовляв її щодня, навіть 2 квітня 2005р. – за допомогою зібраних біля нього людей. За рік до своєї смерті папа записав її слова, щоб вона не загубилася.

Батько навчив Кароля Войтилу молитви до Святого Духа, коли хлопцю було 11 років. «Я не забув

Молитва про дари Святого Духа

Кароль Войтила навчився її від свого тата

Віру й побожність Кароль Войтила виніс із батьківського дому. Його батько навчив його також простої молитви про дари Святого Духа. З цієї молитвою Йоан Павло II пройшов через усе життя.

її. Це був важливий духовний урок, триваліший і сильніший за все, чого я пізніше навчився з прочитаного чи навчання, яке отримав. З якою впевненістю він говорив до мене! Я й сьогодні чую його голос. Наслідком цієї науки стала моя енцикліка про Святого Духа», – казав Йоан Павло II, уже будучи папою.

«ПРИЙМІТЬ ЦЮ МОЛИТВУ І БУДЬТЕ ЇЙ ВІРНІ»

Йоан Павло II заохотив молитися цією молитвою молоді під час

зустрічі перед храмом св.Анни у Варшаві, коли вперше прибув з Апостольським візитом на батьківщину, 3 червня 1979 року – наступного дня після знаменитого заклику «Нехай зійде Дух Твій і відновить обличчя землі. Цієї землі!»

«Як колись мій рідний батько дав мені книжку до рук і показав у ній молитву про дари Святого Духа, так сьогодні я, якого ви також називаєте «отець», хочу молитися з варшавською і польською студент-

ською молоддю: про дар мудрості, про дар розуму, про дар знання, про дар ради, про дар мужності, про дар побожності, тобто почуття сакральної цінності життя, людської гідності, святості людської душі й тіла, і зрештою – про дар Божого страху, про який псаломсписець каже, що це – початок мудрості.

Прийміть від мене цю молитву, якої навчив мене мій батько, і будьте їй вірні», – промовив Йоан Павло II до молоді.

МОЛИТВА ДО СВЯТОГО ДУХА

Святий, прошу Тебе про дар мудрості, щоби краще пізнати Тебе і Твою Божу досконалість;

* про дар розуму, щоби краще розуміти дух таємниць святої віри;

* про дар знання, щоби я в житті керувався принципами цієї віри;

* про дар ради, щоби в усьому шукав у Тебе поради і завжди у Тебе її знаходив;

* про дар мужності, щоби будь-який страх чи земні погляди не могли мене від Тебе відлучити;

* про дар побожності, щоби я завжди служив Твоїй Величчю з синівською любов'ю; про дар Божого страху, щоби боявся гріха, який Тебе, Боже, ображає. Амінь.

MODLITWA DO DUCHA ŚWIĘTEGO

Modlitwa do Ducha Świętego, której Karol Wojtyła nauczył się w dzieciństwie od swojego ojca Duchu Święty, proszę Cię o dar:

• mądrości do lepszego poznawania Ciebie i Twoich doskonałości Bożych,

• rozumu do lepszego zrozumienia ducha tajemnic wiary świętej,

• umiejętności, abym w życiu kierował się zasadami tejże wiary,

• rady, abym we wszystkim u Ciebie szukał rady i u Ciebie ją zawsze znajdował,

• męstwa, aby żadna bojaźń ani względy ziemskie nie mogły mnie od Ciebie oderwać,

• pobożności, abym zawsze służył Twojemu Majestatowi z synowską miłością,

• bojaźni Bożej, abym lękał się grzechu, który Ciebie, o Boże, obraża.

Po raz pierwszy – do sakramentu

23 maja – w uroczystość Zstąpienia Ducha Świętego – w Bazylice pw. Podwyższenia Krzyża Świętego odbyła się I Komunia Święta. Po raz pierwszy przyjęło Jezusa do swego serca 15 dzieci – Żabiuk Inna, Gontaruk Margaryta, Demyd Elżbieta, Tkaczuk Władysław, Swyszcz Bogdan, Dudczenko Waleria, Malicka Ilia, Petriuk Ewa, Tycholiz Jan, Tycholiz Julia, Smok Wiktoria, Gładkow Ilia, Gładkow Nazar. Obecni byli także rodzice dzieci oraz ich rodzice chrzestni. Do dzieci przystępujących do tego sakramentu wyszedł proboszcz ks. Anatol Szpak. Dokonał on poświęcenia dzieci, a rodzice pobłogosławili swoich synów i córki. Po tych symbolicznych gestach wszyscy weszli do parafialnej świątyni na dalszą część uroczystości religijnej.

Przygotowania do przyjęcia sakramentu zaczynają się rok

wcześniej, w tym czasie dzieci dokładnie poznają wagę oraz znaczenie tego wydarzenia. S. Irena Gubar – Urszulanka Serca Jezusa Konającego – podczas katechez cierpliwie i dokładnie tłumaczyła dzieciom czym jest Sakrament I Komunii Świętej, nauczała pieśni religijnych, przydzielając ważne funkcje, które dzieci będą dokonywać podczas Mszy Świętej oraz zachęcała do udziału w towarzyszących komunii nabożeństwach.

W imieniu rodziców, dzieci których przyjęły swoją pierwszą w życiu Komunię, dziękuję wszystkim osobom, bez których ceremonia nie miałaby szansy się odbyć. Dziękujemy za trud, pomoc i wsparcie duchowe, dzięki którym dzieci mogły w pełni przygotować się do tego szczególnego dnia. Szczęść Boże! Irena DEMYD.

Zabytek architektoniczny, powstający z gruzów

Do redakcji „Gazety Polskiej Bukowiny” zagościł ksiądz proboszcz Stanisław Smolczewski

- Dziękujemy, że znalazł ksiądz czas, dla naszej redakcji na krótką rozmowę na temat kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusa. Obecnie dużo się mówi na temat przywrócenia Czerniowcom sylwetki miasta turystycznego. Z tej to racji bardziej precyzyjnie zaczęto się przyglądać zabytkom architektonicznym Czerniowiec, mówi się o podtrzymaniu ich w należytym stanie i odnowieniu tych, które są zniszczone czasem. Dzisiaj poprowadzimy rozmowę o jednym z kościołów naszego miasta, znajdującym się pod opieką zakonu jezuitów.

Czy ksiądz mógłby opowiedzieć, od którego roku kościół pw. Najświętszego Serca Jezusa należy do parafii i w jakim stanie został oddany?

- Ten neogotycki kościół został oddany parafii w 2010 roku. Wówczas kościół w środku wyglądał jak składnica śmieci.

Wewnątrz kościoła na potrzeby archiwum zrobiono dodatkowe dwa piętra żelbetonowe. Wzniesiono ściany między kolumnami, z których wystawały metalowe kątowniki, które służyły na podpórke pótek gdzie składano dokumenty, kiedy kościół należał do archiwum. Dach był bardzo podziurawiony i przeciekał, na ścianach widać było ślady zacieków, aż do parteru.

Wiele okien było porozbijanych i w niektórych miejscach odpadał tynk. Jednym słowem, kościół był w fatalnym stanie.

- Czego potrzebował ksiądz, żeby zacząć pracę dla odnowienia kościoła?

- Przede wszystkim ogromnej kwoty pieniężnej.

Dzięki przychylności Rektora Polskiej Misji Katolickiej w Australii i Nowej Zelandii o. Wiesława Stowika SJ, mogłem dwukrotnie zagościć wśród australijskiej Polonii z kazaniem, rekolekcjami i prelekcjami. Hojność Rodaków żyjących w Australii jest ogromna. Ofiarowali na ten cel dość dużą kwotę, którą potem przywiezłem na Ukrainę. Następnie założyłem konto w „Fidobanku”, na którym złożyłem ofiarowane pieniądze. Kiedy bank zbankrutował, pieniądze przepadły. Z tego powodu, że rachunek był na parafie, według bankowego prawa, nie zwrócono nam żadnych pieniędzy.

- Czy zwracał się ksiądz z tym problemem do kogoś ?

- Tak, oczywiście, pisałem list z prośbą o pomoc w tej sprawie,

skierowany do prezydenta oraz premiera Ukrainy. Niestety, nie dało to, żadnego skutku.

- Wtedy prace renowacyjne zostały zatrzymane ?

- Brak kosztów, był i zostaje poważnym problemem, który utrudnia posuwanie się remontu, ale w żadnym wypadku nie jest powodem zakończenia prac, a tylko zwalnia tempo ich posuwania.

- W jaki sposób kontynuowano podalsze prace ?

- Bardzo ważnym wkładem w początki odnowienia kościoła była i pozostaje praca wolontariuszy z różnych konfesji religijnych, którzy przychodzili z chęcią dołączyć się do czegoś ważnego i pracowali na rzecz odnowienia świątyni.

Od czasu do czasu wewnątrz kościoła odbywają się koncerty muzyki klasycznej, wieczory poetyckie czy wystawy. Przy wejściu w kościele stoi skrzynka, do której osoby odwiedzające kościół, mogą złożyć ofiarę na remonty.

- Jak dużo udało się zrobić w takich warunkach?

- Przede wszystkim dwa piętra oraz ściany wzniesione na potrzeby archiwum, zostały zdemontowane, wymieniono wszystkie okna w kościele, odnowiono konstrukcję nośną szpil, oraz zremontowano dach, odnowiono drzwi wejściowe, i stare drzwi

wewnątrz kościoła, oraz postawiono nowe drzwi, w miejscach, gdzie one były wcześniej, ale zostały usunięte.

Do tego ciągle odbywa się sprzątanie terenu dookoła kościoła, wycinanie starych drzew czy krzaków i koszenie trawy.

Za koszty otrzymane z polskiego ministerstwa kultury została odnowiona krypta legionistów polskich, którzy zginęli podczas I wojny światowej, w słynnej szarży pod Rokitną.

Podsumowując, mogę powiedzieć, że chociaż znaczna część pracy jest za nami, to większość jeszcze przed nami, a mianowicie są do zrobienia takie rzeczy jak osuszenie fundamentów kościoła, rekonstrukcja dachu, i tynkowanie ścian wewnątrz i na zewnątrz kościoła. Niestety na te prace na razie brakuje pieniędzy.

- Serdecznie dziękuję za rozmowę. Życzę księdzu proboszczowi, oraz całej parafii kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusa, cierpliwości i siły ducha w podalszym posuwaniu się prac renowacyjnych, oraz hojnych ofiarodawców, żeby ta świątynia odzyskała swój dawny okazały wygląd.

Maria ŁYSIUK
Zdjęcia z archiwum.

Konkurs Historyczny Ministra Spraw Zagranicznych

na najlepsze publikacje promujące historię Polski i historię polskiej dyplomacji

Minister Spraw Zagranicznych ogłasza konkurs na najlepszą publikację obcojęzyczną promującą historię Polski i najlepszą publikację w języku polskim z zakresu historii polskiej dyplomacji, które zostały wydane w roku 2020. Historycy mogą zgłaszać swoje prace do 15 sierpnia 2021 r.

Do konkursu można zgłaszać wyłącznie publikacje książkowe, zarówno monografie naukowe, jak i publikacje popularno-naukowe i edycje źródeł – w których liczba autorów nie przekracza trzech.

Dla zwycięzcy Konkursu w kategorii najlepsza publikacja obcojęzyczna promująca historię Polski przewidziano nagrodę pieniężną w wysokości 10 tys. EUR; dla zwycięzcy w kategorii najlepsza publikacja z zakresu historii polskiej dyplomacji – 20 tys. PLN.

Nagrody w konkursie przyznaje Minister Spraw Zagranicznych na wniosek Rady Dyplomacji Historycznej.

Zasady zgłaszania publikacji:

Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest nadanie prac w terminie do dnia 15 sierpnia 2021 r. (decyduje data stempla pocztowego).

Prace na konkurs należy zgłaszać w postaci 3 egzemplarzy publikacji, dołączając (jeśli to możliwe) publikowane recenzje, opinie i recenzje wydawnicze. Dopuszczalne jest także przekazanie książki w formie elektronicznej na adres: ddpk.sekretariat@msz.gov.pl z podaniem w tytule nazwy „Konkurs Historyczny Ministra SZ”.

Do zgłoszenia dołącza się pisemną zgodę autora lub autorów na udział w konkursie oraz ich dane kontaktowe.

Tegoroczna edycja konkursu obejmuje wyłącznie prace wydane w roku 2020.

Publikacje prosimy przesyłać na adres: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej, Al. J. Ch. Szucha 23, 00-580 Warszawa; z dopiskiem na kopercie „Konkurs Historyczny Ministra SZ”; lub złożyć w Dzienniku Podawczym Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wejście od ul. Litewskiej, w godzinach 8.15-16.15 od poniedziałku do piątku.

Podstawowym kryterium oceny prac będzie wartość merytoryczna

Fot. Tymon Markowski / MSZ

publikacji z punktu widzenia realizacji polskiej polityki zagranicznej.

Szczegółowe zasady konkursu określa: Zarządzenie nr 24 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 18 lipca 2017 r. w sprawie Konkursu Historycznego Ministra Spraw Zagranicznych (wraz z załącznikami).

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Biuro Rzecznika Prasowego.

MSZ nie odsyła egzemplarzy publikacji zgłoszonych na konkurs.

Pytania dotyczące konkursu należy przesyłać wyłącznie na adres:

ddpk.sekretariat@msz.gov.pl
z podaniem w tytule nazwy:

„Konkurs Historyczny Ministra SZ”.

